

оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України. Постанова Кабінету Міністрів від 08.09 2015 р. № 685. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685-2015-%D0%BF#Text>.

4. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту. Закон України від 22.10.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>

ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ БІЗНЕСУ І ПРАВ ЛЮДИНИ

Студенніков Денис, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти другого року навчання факультет історії і права Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник Головань Т.Г., кандидат юридичних наук, доцент, В.о. кафедри державно-правових дисциплін, кримінального права і процесу Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

З набуттям незалежності Україна зробила свідомий вибір, підтримавши інтеграцію до європейського співтовариства. Перед Україною постали нові виклики щодо приведення багатьох сфер у відповідність до вимог Європейського Союзу. При цьому український бізнес, який має наміри розвиватись та конкурувати на європейському ринку, повинен прискорити досягнення відповідності європейським стандартам.

Під впливом глобалізаційних процесів, все більш помітним став вплив бізнесу на права людини. Бізнес може справляти як позитивний, так і негативний вплив на права людини.

Міжнародно-правове регулювання галузі прав людини в контексті ведення господарської діяльності здійснюється на підставі міжнародних договорів та політико-правових документів, в переліку яких є Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини від 16 червня 2011 р [1].

«Статус цих Керівних принципів у системі надбань міжнародного права, визначається тим, що вони органічно акумулювали в собі засадничі положення цілого ряду міжнародних загальнообов'язкових актів. Серед них Загальна декларація прав людини (1948 р.), Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966 р.), Міжнародний пакт про економічні,

соціальні і культурні права (1966 р.), Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.), Декларація Міжнародної організації праці основних принципів та прав у світі праці (1998 р.), 187 конвенцій та 198 рекомендацій МОП, Тристороння декларація засад Міжнародної організації праці, котрі стосуються багатонаціональних підприємств та соціальної політики (1977 р., оновлена в 2000 та 2006 рр.), Європейська соціальна хартія (переглянута) (1996 р.), Женевські конвенції з міжнародного гуманітарного права, Керівні настанови Організації економічного співробітництва та розвитку для багатонаціональних підприємств (оновлені в 2011 р.) та інші.» [2, с.10].

Держава зобов'язана захищати права людини від порушень з боку третіх осіб, зокрема суб'єктів господарювання, а суб'єкти господарювання зобов'язані забезпечувати доступ до всіх можливих засобів захисту прав людини, порушених у зв'язку з господарською діяльністю. «Бізнесу адресовано вимогу поважати права людини при здійсненні господарської діяльності як у межах національних кордонів, так і поза ними таким чином, щоб попереджати і уникати будь-якого потенційного прямого чи непрямого негативного впливу – як у межах підприємства (і для безпосередніх працівників, і для тих, хто задіяний у ланцюгах поставок), так і ззовні – навколишнє середовище, члени громади, споживачі тощо. Вплив бізнесу на права людини може бути дійсно значним і зачіпати практично всі аспекти життєдіяльності суспільства. Ефективні дії держави у цій сфері, узгоджені з національним контекстом, можуть забезпечити належний захист прав людини від порушень з боку бізнесу» [3, с.5].

Однак, для України завдання імплементації стандартів у сфері бізнесу і прав людини стало викликом, адже з різних причин вона значно відстає в осучасненні відповідної політико-правової основи та регулювання господарської діяльності. Виклики та наслідки збройної агресії РФ проти України значно загострили питання імплементації та актуалізували потребу у повазі суб'єктами господарювання прав людини.

Керівні принципи ООН з бізнесу і прав людини є тим загальним інструментарієм, який повинен використовуватися для забезпечення врахування локального контексту. Проте існують певні бар'єри для ефективноі імплементації стандартів у сфері бізнесу і прав людини. До таких бар'єрів відносять:

- низький рівень обізнаності державних інституцій, академічної спільноти, неурядових організацій, бізнесу з Керівними принципами ООН з бізнесу і прав людини, виробленими стандартами відповідальної бізнес-поведінки й ініціативами, гарними практиками;
- недостатній рівень економічного розвитку, зокрема, низький рівень доходів значної частини населення;
- наявність ризиків і викликів, зумовлених відсутністю стійких демократичних традицій;

- сильний зв'язок між бізнесом і державою;
- послаблені державні інституції щодо забезпечення ефективного правового захисту прав людини [4]

«На погляд фахівців, в Україні саме зараз варто імплементувати рекомендації міжнародних організацій щодо окремого Плану дій у сфері бізнесу та прав людини для забезпечення ґрунтовного системного подолання проблем захисту прав людини в сфері господарської діяльності. Вже накопичений міжнародний досвід у цій справі допоможе Україні ефективно розробити та виконувати його [5, с.124].

Подальша імплементация стандартів у сфері бізнесу і прав людини сприятиме розвитку бізнесу, пом'якшенню негативних наслідків війни; створенню робочих місць; економічному зростанню, розширенню економічних можливостей для України.

Список використаних джерел:

1. Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини. URL: http://www.icpd.kiev.ua/?page_id=8524
2. Зміцнення засад у сфері бізнесу та прав людини: драйвери для України: збірник науково-практичних матеріалів міжнародного проекту. Наук. ред. В.А. Устименко. – Київ : НАН України, Інститут економіко-правових досліджень, 2019. – 200 с.
3. Бізнес і права людини : навчальний посібник / О. О. Уварова, К. О. Буряковська. – Харків, 2019. – 148 с.
4. Резолюція форуму «Бізнес і права людини в Центральній і Східній Європі». URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/f/2/482921.pdf>
5. Санченко А.Є. Права людини в сфері бізнесу: політико-правові виклики в Україні // Виклики правничої професії в умовах воєнного стану : тези доповідей та наукових повідомлень учасників круглого столу присвяченого до Дня юриста (6 жовтня 2022 року) / уклад.: О.О. Коваленко, Т.Г. Головань, М.Д. Ждан ; за ред. О.О. Коваленко. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. – 158 с.

ДИСТАНЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЯК ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ

Тарсуков Олександр здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 року навчання Харківського національного